

Spoznávame Bibliu

Levitikus 14:1-14:57

14. KAPITOLA

Obradné očišťovanie malomocného

Malomocenstvo bolo spoločným označením rôznych chorôb. Od neškodnej vyrážky po samotné malomocenstvo. V predchádzajúcej relácii, v ktorej sme sa venovali trinástej kapitole knihy Levitikus, sme sa stretli s viacerými diagnózami. Spoločným znakom boli zmeny na pokožke, z ktorých kňazi vedeli v niektorých prípadoch rozpoznať počiatočné štádiá tohto ochorenia. Riziko nákazy bolo vysoké.

Štrnásť kapitola knihy Levitikus sa venuje obradnému očišťovaniu malomocného. Znovu musím zdôrazniť, že tu nenájdeme žiaden liek na malomocenstvo. Ide o obradné očišťovanie. Očividne sa v tej dobe našli takí, ktorí boli vyliečení z tejto choroby, nech už sa to stalo akokoľvek, a boli aj takí, ktorí boli nadprirodzene uzdravení. Malomocenstvo nie je nevyliečiteľná choroba a Písmo to tak ani neprezentuje. Bola to hrozná choroba a Písmo jej venuje osobitnú pozornosť, aby sme si z nej vzali duchovné ponaučenie o hriechu.

Táto kapitola vrhá lúč svetla a nádeje na temný život malomocného. Neuvádza žiaden lekársky predpis na liečbu malomocenstva. Avšak približuje nám obradné očišťovanie, ktoré nasledovalo po vyliečení. Toto naráža na vykúpenie hriešnika. Obrad je celkom symbolický, avšak v umytí a očistení vidíme terapeutickú hodnotu.

Keď človek zhrešil v záhrade Eden, hriech oddelil človeka od Boha. Hriech ako prekážka medzi človekom a Bohom mala za následok dve podstatné veci: Hriech urobil človeka vinným pred svätým Bohom a takisto človeka poškrnil a znečistil. Malomocenstvo je obrazom hriechu v poškrvnení a znečistení.

Pozoruhodným javom v tejto kapitole je jedinečný obrad očišťovania malomocenstva na domoch. S domom sa zaobchádza ako s malomocným, čo jasne zdôrazňuje myšlienku nákazy.

Očisťovanie malomocného mimo tábora

„Hospodin povedal Mojžišovi: „Toto je zákon o malomocnom na deň jeho očisťovania: Privedú ho ku kňazovi. Keď kňaz vyjde z tábora a pri prehliadke zistí, že príznak choroby sa malomocnému zahojil“ (Lev 14:1-3).

Ako vidíme, kňaz nevyšiel malomocného uzdraviť, ale len skontrolovať, či sa vyliečil. To je dôležité. „Toto je zákon o malomocnom na deň jeho očisťovania.“ Je to rituál, ktorý sa musel dôsledne vykonať. Kňaz vyhlásil dotyčného za malomocného. Teraz ho musí vyhlásiť za čistého. Kňaz musí vyjsť za malomocným tam, kde sa nachádza. Malomocný sa neopovážal prísť do spoločnosti, medzi ľuďmi, pretože mu to bolo zakázané. Bol vylúčený zo spoločnosti. Kňaz teda musí ísť za ním. Čítame o tom v Lk 17:12: „Keď vchádzal do jednej dediny, stretol desať malomocných mužov. Už zďaleka zastali.“

Vidíme tu nádhernú paralelu s osobou a dielom nášho Veľkňaza a Veľkého Lekára, Pána Ježiša. Zostúpil z nebeskej slávy na túto hriechom prekliatu zem, kde človek trpí malomocenstvom hriechu. Milí poslucháči, nemôžeme ísť hore do nebeskej spoločnosti, keď sme malomocní. Už sa nám podarilo dostať sa na Mesiac, ale človek sa aj tak nezbavil hriechu. Nie, Pán Ježiš musel zostúpiť z nebeskej slávy na zem. Toto je príbeh o Ňom!

V tejto kapitole vidíme, že sa na to kladie veľký dôraz. V druhej kapitole listu Hebrejom sa píše toto: „Hľadáme však na Ježiša, postaveného o niečo nižšie ako sú anjeli, ktorý, pretože pretrpel smrť, bol ovenčený slávou a cťou, lebo z Božej milosti okúsil smrť za každého. Vedť sa patrilo, aby Ten, pre ktorého je všetko a skrze ktorého je všetko a ktorý priviedol mnoho synov do slávy, cez utrpenie zdokonalil Pôvodcu ich spásy... Keďže deti majú účasť na krvi a tele, podobne i On sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla... Vedť sa neujíma anjelov, ale Abrahámovho potomstva. Preto sa vo všetkom musel pripodobniť bratom, aby sa stal milosrdným a verným Veľkňazom pred Bohom a odčinil hriechy ľudu“ (Heb 2:9-10; 14; 16-17). Zostúpil z nebeskej slávy sem na zem. Kňaz musel prísť za malomocným! „Ale keď prišla plnosť času, Boh poslal svojho Syna narodeného zo ženy, narodeného pod Zákonom, aby vykúpil tých, čo sú pod Zákonom, a aby sme dostali synovstvo“ (Gal 4:4-5).

Musím zdôrazniť, že ešte stále ide k hriešnikovi, aby ho uzdravil z pligy hriechu. „Hľa, stojím pri dverách a klopem. Ak niekto počuje Môj hlas a otvorí dvere, vojdem k nemu a budem jesť s ním a on so Mnou“ (Zj 3:20). Boh vyhlásil, že srdce človeka je skazené, a preto On musí vyhlásiť, že je čisté. Len On nás môže očistiť. „... krv Ježiša, Jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu“ (1Jn 1:7).

Všimnime si teraz, čo kňaz spravil, keď prišiel k malomocnému.

„Rozkáže priniesť za očišťovaného dva živé čisté vtáky, cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop. Kňaz rozkáže jedného z vtákov zabiť nad hlinenou nádobou, v ktorej je pramenitá voda. Potom vezme živého vtáka, cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop a toto všetko namočí do krvi vtáka zarezaného nad pramenitou vodou. Kňaz sedemkrát pokropí očišťovaného od malomocenstva, čím ho očistí. Živého vtáka vypustí do poľa“ (Lev 14:4-7).

To je skutočne zvláštny obrad! Myslím si, že nikde nenájdeme nič také nezvyčajné ako toto. Všetky ostatné obete sa museli na Boží príkaz vykonať na oltári vo svätostánku a neskôr v chráme. Toto je výnimka. Malomocný nemal prístup k svätostánku, a preto kňaz musel prísť za ním.

Ten bronzový obetný oltár poukazuje na Kristov kríž. Kríž však musel byť tu dole na zemi. Musel zostúpiť sem k nám, kde sme. Milí poslucháči, nemali sme prístup k Bohu. Boli sme ďalekými cudzincami, bez nádeje a bez Boha na svete.

Na túto obeť sa použili dva živé čisté vtáky. Pravdepodobne to boli holubice. Jedného zabili – čo predstavuje Kristovu smrť. Druhého nechali nažive – čo predstavuje Kristovo zmŕtvychvstanie. Toto sú dve stránky evanjelia. Pavol píše: „Lebo predovšetkým som vám odovzdal, čo som aj sám prijal, že podľa Písem Kristus zomrel za naše hriechy, že bol pochovaný a tretieho dňa vzkriesený podľa Písem“ (1Kor 15:3-4).

Cédrové drevo, karmazínové farbivo a yzop boli takisto potrebné na slávnostné očišťovanie. V prípade karmazínového farbiva išlo zrejme o karmazínovú vlnu. Mám pocit, že tieto predmety boli potrebné z veľmi praktického dôvodu. Cédrové drevo mohlo slúžiť ako akási stopka, ku ktorej sa pomocou karmazínovej vlny pripevnilo niekoľko vetvičiek yzopu. Celé sa to zviazalo, možno nejakým lístkom, a namočilo do

vody zmiešanej s krvou. Kňaz potom uzdraveného malomocného sedemkrát pokropil. Celý obrad očisťovania v podstate pripomína obetovanie vo svätostánku. Napríklad, pri obeti za hriech sa sedemkrát pokropila opona svätyne. Sedem je číslo dokonalosti a úplnosti. Tento obrad navždy vyriešil otázku, či je malomocný čistý alebo nie. Sú len dva druhy ľudí, milí poslucháči – malomocní a očistení malomocní. Inými slovami, stratení hriešnici a spasení hriešnici. To je všetko.

„Očistený si operie šaty, oholí si celé telo, umyje sa vodou a bude čistý. Potom smie vojsť do tábora, ale sedem dní bude bývať mimo svojho stanu. Na siedmy deň si oholí hlavu, bradu, obočie a celé telo; vyperie si šaty, umyje sa vodou a bude čistý“ (Lev 14:8-9).

Musím povedať, že aj toto je zvláštne. Po slávnostnom obrade bol malomocný vyhlásený za čistého. No predtým, ako sa vráti do spoločnosti, tento ďalší rituál mu odhaľuje, že starý život sa preňho končí a nový sa pred ním otvára. Šaty predstavujú životné zvyky, jeho životný štýl. Oholenie vlasov a celého tela zdôrazňuje radikálnu a revolučnú zmenu, ktorá nastala v jeho živote.

Keď veriaci príde ku Kristovi, nastane v jeho živote zmena! Zanechá staré spôsoby telesnosti, aby pevne kráčal novým životom vo svete. Pán Ježiš povedal: „Po ovocí ich poznáte...“ (Mt 7:16).

Predtým, ako sa vráti do spoločnosti, sa musí osvedčiť. Nazdávam sa, že niekedy dovolíme novoobrátených príliš skoro, aby verejne hovorili svoje svedectvo. Majú čas. Musia sa najprv zžiť s novým životom. Pavol píše: „Vyzlečte si starého človeka s predchádzajúcim spôsobom života, ktorý hynie klamnými žiadosťami, obnovte sa duchovným zmýšľaním a oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Božieho obrazu v spravodlivosti a svätosti pravdy“ (Ef 4:22-24).

Nakoniec sa musel poriadne umyť. Božie dieťa sa musí neustále očisťovať. „Vy ste už čistí pre slovo, ktoré som vám povedal“ (Jn 15:3). Musíme sa očisťovať a posväcovať Božím Slovom.

Očisťovanie malomocného v tábore

„Na ôsmy deň vezme dva bezchybné baránky, jednu bezchybnú ročnú ovečku a tri desatiny efy jemnej múky zamiesenej s olejom na pokrmovú obeť a jeden lóg oleja“ (Lev 14:10).

Očistený malomocný je teraz pripravený na to, aby vstúpil do zboru Pána. Musí však zaujať svoje miesto s ostatnými Izraelitmi a priniesť obeť Hospodinovi, ktoré prinášajú ostatní súkmeňovci. Má obetovať dva baránky, jednu ovečku, jemnú múku a jeden lóg oleja. Bežný Izraelita počas svojho života prinášal všetky tieto obeť. Takto sa mohol očistený malomocný znovu vrátiť do bežného života.

„Kňaz, ktorý očisťuje, postaví očisťovaného človeka s tým všetkým pred Hospodina ku vchodu do stanu stretávania. Potom kňaz vezme jedného baránka a prinesie ho na obeť za vinu, pridá lóg oleja, a tým vykoná podávanú obeť pred Hospodinom. Baránka zareže na mieste, kde sa zabíja obeť za hriech a spaľovaná obeť, na svätom mieste, lebo kňazovi patrí obeť za hriech i obeť za vinu. Je to svätosväté. Kňaz vezme trochu z obety za vinu a potrie očisťovanému lalôčik pravého ucha a palec pravej ruky i palec pravej nohy. Potom kňaz vezme z lôgu oleja a naleje ho na dlaň svojej ľavej ruky. Do oleja vo svojej ľavej dlani si kňaz namočí prst pravej ruky a sedemkrát ním pokropí pred Hospodinom. Z oleja, čo mu zostal na dlani, kňaz očisťovanému potrie lalôčik pravého ucha, palec pravej ruky a palec pravej nohy. Urobí to na mieste, kde je krv z obety za vinu. Zvyšný olej na dlani kňaz vyleje na hlavu očisťovaného človeka. Tak kňaz zaňho vykoná obrad zmierenia pred Hospodinom. Kňaz pripraví obeť za hriech a vykoná obrad zmierenia za toho, kto sa očisťuje zo svojej nečistoty. Potom zareže zviera na spaľovanú obeť. Kňaz napokon prinesie spaľovanú obeť a pokrmovú obeť na oltár. Tak zaňho vykoná obrad zmierenia a bude čistý“ (Lev 14:11-20).

V pôvodnom texte je táto celá pasáž jedna veta. Je to jeden nepretržitý obrad, ktorý zahŕňa všetky obete. Očistený malomocný teraz stojí pred vchodom do svätostánku ako ktorýkoľvek iný Izraelita.

Očisťovanie chudobného malomocného

Verše 21-32 sa týkajú obetí, ktoré by očistený malomocný mohol priniesť v prípade, že je chudobný. Je vcelku logické predpokladať, že človek, ktorý bol malomocný, nemal na výdavky spojené s očisťovaním. Je určite nádherné si všimnúť, ako Boh myslí na chudobných. Nikoho nevyklučuje kvôli tomu, že je chudobný. Každý si mohol dovoliť hrdličky alebo holúbky.

Očisťovanie malomocenstva na domoch

Z trinástej kapitoly knihy Levitikus vieme, že malomocenstvo sa netýkalo len ľudských chorôb. Šaty alebo kožené výrobky boli takisto postihnuté malomocenstvom. Dnes by sme hovorili skôr o plesniach. Z nášho pohľadu sa nám to môže javiť čudné, že to označovali rovnako ako ľudské choroby. Musíme si však uvedomiť, že pred troma a pol tisíc rokmi boli lekárske znalosti na nižšej úrovni ako dnes. Preto sa jednoducho akákoľvek zmena na povrchu nejakého predmetu označovala rovnako ako zmena na povrchu ľudskej pokožky. V oboch prípadoch išlo o jav, ktorý mohol mať negatívne účinky na zdravie človeka. Vzhľadom na to preto nemusíme byť prekvapení, keď v štrnástej kapitole sa píše o malomocenstve na domoch.

„Potom Hospodin povedal Mojžišovi: „Keď vojdete do Kanaánu, ktorý vám dám do vlastníctva, a keď niektorý dom v krajine vášho vlastníctva raním príznakom malomocenstva, nech majiteľ domu ide oznámiť kňazovi: „Zdá sa, že na mojom dome je príznak malomocenstva.“ Skôr ako sa kňaz príde pozrieť na príznak, rozkáže vyprázdniť dom, aby sa neznečistilo nič, čo je v ňom. Potom kňaz príde prezrieť dom a príznak choroby“ (Lev 14:33-37a).

Obrad očisťovania domu pozostával z troch krokov. Najprv bolo potrebné dom vyprázdniť. Všetok nábytok a zariadenie domu museli vyniesť von. Kňaz ho prišiel

prezrieť a ak mal pochybnosti, dal dom na sedem dní zavrieť. Po siedmich dňoch sa vrátil a ak našiel stopy po malomocenstve, dal odstrániť kamene s príznakom choroby. Takisto dal zoškrabať starú omietku, ktorú nahradili novou hlinou.

„Ak sa aj po odstránení kameňov, oškrabaní a vymazaní domu príznak choroby na dome znova objaví, kňaz opäť príde. Ak uvidí, že príznak choroby sa na dome rozšíril, ide o zhubné malomocenstvo na dome; je nečistý. Dom treba zbúrať, kamene, drevo a všetku hlinu z domu vyniesť na nečisté miesto za mesto. Kto by vošiel do takéhoto domu, kým bol zatvorený, bude do večera nečistý. Kto by v takom dome spal, musí si vyprat' šaty; kto by v takom dome jedol, musí si vyprat' šaty“ (Lev 14:43-47).

Ak kňaz našiel stopy po nákaze v renovovanom dome, museli ho zbúrať a odstrániť. Jedného dňa Boh zničí túto zem, ktorá je nakazená malomocenstvom. Očistí ju. Bude nové nebo a nová zem, kde už nebude hriechu.

„Keď kňaz vojde a uvidí, že v dome sa po vymazaní príznak choroby nerozšíril, vyhlási dom za čistý, lebo príznak choroby sa zahojil“ (Lev 14:48).

Verše 49-53 opisujú obrad očisťovania domu, ktorý sa zhoduje s obradom očisťovania malomocného.

Zákon o obradnom očisťovaní malomocenstva a kožných ochorení

„Toto je zákon o všetkých príznakoch choroby malomocenstva a kožných ochorení, o malomocenstve na odeve a na dome, o opuchlinách, vyrážkach a škvrnách, na poučenie o tom, kedy je niečo nečisté a kedy čisté. To je zákon o malomocenstve“ (Lev 14:54-57).

Všimnime si, že tento zákon slúžil na poučenie o tom, kedy je niečo nečisté a kedy čisté. To bol hlavný zmysel obradu očisťovania.

Rovnako slúži aj nám na duchovné ponaučenie. Sme duchovne malomocní. Keby sme chceli ísť do neba bez Pána Ježiša Krista, bez toho, aby sme v Neho uverili, volali by sme: „Nečistý, nečistý!“, a boli by sme vylúčení. V Kristovi, vo svojom milovanom Synovi, nás Boh prijíma! Milý poslucháč, kde sa teraz nachádzaš? Si malomocný, ktorý prišiel k Ježišovi Kristovi, aby ťa očistil, alebo si stále nečistý?